

دولت می گوید باید بین آلودگی شدید هوا
و قطعی گسترده برق شهری انتخاب کنیم

وضعیت بنفش

«فرهیختگان» بررسی می کند

هزینه اداره شعب بانک‌ها
سالی ۵۲ هزار میلیارد

جنبش تی پارتی در حال دوباره کردن حزب جمهوری خواه است

تسخیر؛ از وال استریت تا کنگره

قائم مقام رئیس دانشگاه آزاد اسلامی خبر داد

تغییر وضعیت استخدای ۷۷۶ نفر
از اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد

❧ یادداشت

ابوالقاسم ر حمانی

دبیر گروه جامعه

براساس اعلام شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، درحال حاضر کیفیت هوای پایتخت با شاخص میانگین ۱۶۸ در شرایط ناسالم برای همه افراد است. همچنین کیفیت هوادر تمامی مناطق تهران در وضعیت قرمز گزارش شده است. «مدیریت باد و باران این طوری هم می شود. برق قطع می شود، ریه های مردم به عنوان مخازن ذخیره سازی مازوت استفاده و کلی اتفاق بدوناگوار دیگر هم پشت سر هم در همین روزهای کرناپی می افتد. اگر همان روزهایی کهمدیران شهری، مسئولان سازمان حفاظت از محیط زیست و خیلی دیگر از نهادهای تصمیم گیر و تصمیم ساز، تنها راهکارشان برای مقابله با آلودگی هوای پایتخت دست به دعبارداشتن و انتظار برای ورزش باد و بارش باران بود، یک قوه عاقله ای پیدا می شد و راهکار عقابانی برای این وضعیت می اندیشید الان وضعیت شهر، اینچنین نبود. اگر مدیریت شهری به جای تغییر نام خیابان ها و پارک ها و ارائه شعارهای دست نیافتنی و تغییر بیابیی شهر در ا... ناوگان حمل و نقل عمومی را توسعه می داد و از حالت دیرلی خارج می کرد و خیلی اتفاقات دیگر، اگر پلیس در اوج آلودگی ها تصمیم به ترخیص موتورسیکلت های توقیفی و روسپی نمی گرفت و به جای آن با وسایل نقلیه ای که در آلودگی هوا نقش زیادی دارند برخورد می کرد، اگر سازمان حفاظت از محیط زیست به جای دل سپردن به باد و باران نظارت ها را جدی تر می گرفت و زود تر خطر مازوت را گوشزد می کرد و... امروز ماجرای آلودگی هوا و به خطر افتادن جان مردم به خاطر همین آلودگی هـا، بالاتر از نگرانی های ناشی از کرونا و... قرار نمی گرفت. اما از اینها که بگذریم، این روزها ماجرا عجیب و غریب تر شده، به مرحله ای رسیدیم که باید بین داشته هایمان انتخاب کنیم. نه خودمان، بلکه مسئولان! مثلاً بین اینکه برق داشته باشیم یا در آلودگی هوا نفس بکشیم، برق داشته باشیم یا گاز بیشتری مصرف بکنیم، آلودگی هوا نداشته باشیم یا از گاز بیشتری استفاده بکنیم، در اتاق خواب خانه چه لباسی بپوشیم و در پذیرایی چه چیزی و... مهم حاصل شاهکارهای مدیریتی مسئولانی است که سال هاست اجرای آلودگی هوا را به باد و باران گره زدند و حالا هم مصرف انرژی در کشور تحت الشعاع همین مساله قرار گرفته و این شرایط تراژیک را به وجود آورده است!

❧ انکار مازوت سوزی تو روز روشن

پیرو آنچه بالاتر گفته شد، بد نیست مروری به برخی اظهارات و

مواضع داشته باشیم و بعد از آن هم یک اطلاع و پیش بینی از وضعیت آب و هوایی آینده کشور، یعنی همان وضعیتی که مدیران چشم انتظارش هستند! بعد از تشدید آلودگی هوادر تهران و برخی دیگر از کلانشهرهای کشور، یک سناریو و اطلاع جدید نسبت به آنچه از گذشته تا کنون به عنوان عوامل آلودگی هوا بیان می شد، اعلام شد و آن هم چیزی نبود جز سوختن مازوت! بعد از این موضوع، مسئولان مختلف نسبت به مساله واکنش نشان دادند و عده ای آن را تایید و عده ای دیگر هم طبق روال همیشه تکذیب کردند. برای مثال محمد رستگاری، معاون نظارت و پایش محیط زیست تهران در ارتباط با سوزاندن مازوت در نیروگاه های تهران گفت: «ما صنایع و نیروگاه های بزرگ تهران را به صورت روزانه کنترل و بررسی می کنیم که چه سوختی مصرف می کنند. نیروگاه طرشت و بعثت در تهران به هیچ وجه از مازوت استفاده نمی کنند، «منها کمی معتدتر، ایرنا در گزارشی نوشت: «بر بودن مخازن و استفاده از سوخت مایع و به ویژه مازوت در نیروگاه ها به عنوان متهم اصلی آلودگی هوادر تهران معرفی می شود، اما سخنگوی شرکت پالایش و پخش فراورده های نفتی در این باره می گوید علت استفاده از این سوخت، نه پر بودن مخازن مازوت، بلکه کمبود گاز و جلوگیری از خاموشی است.» و این یعنی مساله مازوت، جدی است. این ماجرا نه تنها شهروندان تهرانی را بایک عامل جدید آلودگی آشنا کرد، بلکه به خوبی نشان داد که مسئولان کشور هنوز از سرمنشأ آلودگی هوای پایتخت اطلاع دقیقی ندارند و همین هم توجیه می کند که خیلی نباید از اینها انتظار اقدام و کار موثر داشته باشیم.

❧ یا برق یا سلامتی!

کلاف ماجرای آلودگی هوای پایتخت، با مساله خاموشی های وقت و بی وقت پیچیده تر شد. البته همان طور که گفتیم این ماجرا محدود به تهران نماند و در کلانشهرهای دیگر هم فرمول نگران سازی شهروندان، چنین چیزی است. روز گذشته شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ در پی قطعی های مکرر برق در پایتخت اطلاعیه ای را صادر کرد و در آن نوشت: «همان طور که مستحضر هستید به علت مصرف بیش از حد گاز در هفته های اخیر و به این دلیل که سوخت بسیاری از نیروگاه های کشور گاز شهری بوده، متأسفانه به علت عدم مصرف بهینه انرژی، این موضوع منجر به محدودیت تامین سوخت نیروگاه های کشور و کمبود برق شده است. در همین راستا با توجه

به محدودیت های ایجاد شده درخصوص سوخت نیروگاه های برق کشور، متأسفانه تولید برق در برخی نیروگاه های کشور متوقف و از مدار خارج شده است که این موضوع باعث به وجود آمدن برخی قطعی های برق به صورت پراکنده در سطح شهر پایتخت شده است.» اما این همه ماجرا نیست و پای مازوت در مساله قطعی برق هم همان طور که گفتیم وسط است. عیسی کلانتری، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست گفت: «با سرد شدن هوا مصرف گاز میان خانواده ها افزایش یافته که این مساله موجب شده گاز مورد نیاز صنایع و نیروگاه ها به عنوان سوخت کم شود.» از سوی دیگر صنایع و نیروگاه ها هم که نمی توانند بدون سوخت بمانند چون باید برق مورد نیاز کشور تولید شود، بنابراین ناچارند از مازوت به عنوان سوخت استفاده کنند در غیر این صورت مجبوریم قطعی برق را تحمل کنیم، ملت یا باید بنود پر را بپذیرند یا اینکه ناچاریم برای مدت کوتاهی مازوت سوخته شود، وزیر نفت هم اعلام کرد به علت مصرف زیاد گاز توسط خانواده ها کمبود گاز وجود دارد بنابراین یا باید برق تولید نشود یا اگر بخواهید تولید شود بخشی باید با مازوت باشد. حالا از همه اینها جالب تر، واکنش سخنگوی شرکت ملی گاز ایران است که روز گذشته گفت: «قطع برق به دلیل کمبود یا قطعی گاز صحت ندارد. مسئول گازرسانی ما نیز این موضوع را اطلاع رسانی کرده که قطعی گاز نیروگاه های برق، ناشی از مسائل دیگری است و ارتباطی با شرکت گاز ندارد، شرکت ملی گاز ایران یک تعهدی دارد که طبق تعهدش درحال انجام گازرسانی است. این گازرسانی نسبت به سال گذشته بیشتر شده و کمتر نشده است.» می بینید در چه دور باطلی گرفتار شده ایم؟ احتمالاً باید دنبال نشتی برق بگردیم!

❧ تهران را تعطیل نمی کنید؟

خب مشخص شد که دوگانه سلامت-اقتصاد که در ایام کرونا و در جریان اعمال محدودیت ها خیلی بر سر زبان ها افتاده بود، تسری پیدا کرده و به دوگانه یا برق یا سلامت رسیده است. اما سوای این، راهکار دیگری برای کاهش آلودگی هوا نبود؟ حتماً بود. کاهش تردها در شهر، افزایش میزان دور کاری ها و اعمال محدودیت های بیشتر، نوسازی حداقلی در ناوگان حمل و نقل عمومی و خیلی دیگر از این موارد می توانست و می تواند تا حدودی آلودگی هوای پایتخت را کاهش دهد منتها اینجام، با بعضی اظهار نظرهایی از سوی مسئولان

مواجهیم که گویا مساله ما خلوتی خیابان هاست! برای مثال چند وقت پیش عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیر کشور درخصوص پیشنهاد تعطیلی دوروزه پایتخت به دلیل آلودگی هوا گفت: «تهران الان هم تقریباً تعطیل است. کارکنان با یک سوم توان در ادارات حضور دارند. هیچ تصمیمی برای تعطیلی اتخاذ نشده و باید با کمترین هزینه شرایط را مدیریت کنیم. معلوم نیست آلودگی هوا چقدر ادامه خواهد داشت. تصمیم گیری در این خصوص برعهده کارگروه های پاک و استانداری است.» خب اول اینکه فرق مسئولان با مردم دیگر چیست وقتی آنها هم نمی دانند این وضعیت تا کی ادامه خواهد داشت. بعد از آن مگر تعطیلی تهران فقط به منظور کاهش آلودگی یا کاهش رفت و آمد هاست؟ چرا به این فکر نمی کنیم که تعطیلی تهران و در خانه ماندن مردم می تواند به سلامتی آنها کمک بیشتری کند تا اینکه مدام در خیابان های آلوده شهر تردد کنند و ریه هایشان مثل نیروگاه ها، مازوت بسوزانند؟ واقعا این مدل حکمرانی نویر تمام انواع و اقسام مدل هایی است که تا به امروز دیده و تجربه کرده ایم. یک جایی می خوانم که حناچی، شهردار تهران قصد انتقال تجربیات ایران در مدیریت آلودگی هوای پایتخت را به کشور دیگری داشت! بهترین تجربه، می تواند این باشد که هر کاری را که ما انجام داده ایم آنها نکنند!

❧ بارش های زمستانی، به شدت زیر حالت نرمال!

در ادامه گفت و گویی با احد وظیفه، رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در رابطه با وضعیت آب و هوای کشور در روزهای آینده انجام دادیم و او در این رابطه به «فرهیختگان» گفت: «از دید بلندمدت بارندگی برای پنج یا هفت هفته آینده حداقل تا پایان بهمن ماه، بارش ها ضعیف تر از آن چیزی است که به طور نرمال و معمول هر سال وجود دارد. بارش امسال از بارش بلندمدت و متوسط خیلی کمتر است به خصوص در جنوب کشور و جنوب شرق کشور! براساس آخرین محاسباتی که مرکز ملی اقلیم و خشکسالی انجام داده است تا ساعت ۱۰ صبح روز گذشته بارش در کل کشور علی رغم بارش های خوبی که در اوایل آذرماه در خوزستان داشتیم، ۱۵ درصد از حالت نرمال بلندمدت کمتر است. تا آبان ماه ریزش ها استاندارد بود و در آذرماه به دلیل یکی، دو سامانه ای که آمد بارندگی شدیدی ایجاد کرد و درصد افزایش یافت و برخی جاها همانند خوزستان بالاتر از نرمال بود. دوباره با دوره ای که با کم بارشی مواجه شدیم کل کشور حدود ۱۵ درصد

زیر حالت نرمال است. متأسفانه برای ۵-۶ هفته آینده زیر نرمال بودن به خصوص نیمه جنوبی و مخصوصاً جنوب شرق کشور ادامه می یابد. تقریباً این آخر هفته، جمعه و شنبه موجی گذرا داریم که محدود به شمال غرب و تا حدی غرب کشور است. مرکز و جنوب، جنوب شرق اثری ندارد. هفته بعد هم موج دیگری وارد می شود ولی به نظر می رسد این موج ها مسیرهای شمالی تر اطلی می کند. از طرفی در شاخص های بزرگ مقیاس که به نوعی بیانگر تخلیه رطوبتی مناسب برای این سامانه ها هستند، وضعیت خیلی مناسب نیست. عمده منبع رطوبت این سامانه های بارشی از روی اقیانوس هند، دریای سرخ و غیره است. جریان جنوبی وارد سامانه هایی که از غرب می آید می شود و رطوبت را می آورد و در اثر برخورد با همین کوهستان های البرز و زاگرس بارندگی داریم. متأسفانه این شاخص ها به نحوی است که امسال رطوبت کافی منتقل نمی شود. بنابراین چشم انداز فصل زمستان این است که بارش ها به شدت زیر حالت نرمال است. مدل های عددی که تا اواخر فوریه و حتی مارس را نشان می دهد، مشخص است تا اوایل فروردین بارش ها کمتر از نرمال است. الان سیستم و بلوچستان حدود ۸۰ درصد زیر نرمال بارندگی دارد یا استان کرمان ۴۰ درصد زیر نرمال است. هرگز آن همین طور است. شمال شرق کشور به شدت زیر نرمال است. خراسان رضوی، خراسان شمالی و گلستان ۴۰-۳۰ درصد زیر نرمال است. پیش بینی بر این است که بارندگی هایی که پیش روداریم آنچنان قوی نیستند که بتوانند قابل ملاحظه در کل کشور باشند. فقط محدود به شمال غرب و تا حدی شمال را در برمی گیرد. اگر دو هفته را در نظر بگیرم بیشتر بارش ها محدود به شمال غرب و شمال کشور می شود. به نسبت میانگین بلندمدت هم خیلی ضعیف تر است.»

❧ هفته بعد آلودگی کمتر خواهد شد

وظیفه ادامه داد: «در مورد آلودگی هم امیدواریم جمعه و شنبه آلودگی کاهش یابد و هفته بعد هم آلودگی ها در سطح این هفته نخواهد بود، به شدت کمتر می شود. ساختار جو به طوری است که تا بالای جو باد خیلی آرام است بنابراین انتقال تکانه یا نیرو از ترازهای بالا به پایین خیلی کم است و در نتیجه جابه جایی نداریم. باد در سطح زمین هم بسیار ضعیف است و اندک گردشی که وجود دارد اثر کوه و دشت است که به صورت محلی می بینیم. هفته بعد در ترازهای بالا با جریانی که عبور می کند سرعت باد افزایش می یابد و این امر سبب می شود در سطح زمین هم سرعت باد بیش از این باشد که این هفته داشتیم. بنابراین تا حدی آلودگی کمتر می شود. نمی گویم هوای صاف داریم ولی شدت آلودنگی به طور قابل ملاحظه نسبت به این هفته کاهش می یابد.»